

УДК 342.9

М. Ю. Кравчук

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри кримінального права та процесу

Тернопільського національного економічного університету

РОЛЬ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ НАДЗВИЧАЙНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ЯК ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВОГО ІНСТРУМЕНТУ ПРОТИДІЇ БІОТЕРОРИЗМУ

Біотероризм, як особливий різновид терористичних проявів, сьогодні становить реальну загрозу національній безпеці держави, з огляду на використання специфічних засобів, що не можна віднести до класичної зброї, а саме біологічних патогенних штамів, які завдяки надзвичайно швидкій можливості поширення серед людей можуть спричинити найбільш масштабні та невідворотні наслідки. Так, наприклад швидкість поширення особливо небезпечного вірусу Ебола просто вражає своїми масштабами, і лише реагування з боку окремих держав, передусім вжиттям заходів адміністративно-правового характеру дозволило зупинити поширення вірусу світом.

В разі виявлення спалаху вірусу, при наявності реальної загрози до його поширення окремими територіями України органи державної влади мають невідкладно здійснити комплекс оперативних заходів, що будуть реалізуватися в межах запровадження адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації. Вказані заходи здійснюються в межах протидії біотероризму, відвернення реальної загрози наявному суспільному порядку, життю та здоров'ю громадян України. З огляду на це, на нашу думку, слід визначити роль застосування адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації у відносинах протидії біотероризму.

Дослідження впливу адміністративно-правового механізму, шляхом запровадження режиму надзвичайної екологічної ситуації щодо протидії біологічному тероризму, дозволить не лише підвищити дієвість та ефективність управлінської діяльності в умовах застосування надзвичайного адміністративно-правового режиму, а і в майбутньому визначити шляхи вдосконалення механізму дотримання прав громадян під час реалізації таких режимів, визначити найбільш сприятливі шляхи взаємодії їх з відповідними державними органами.

Окремі аспекти правового забезпечення надзвичайних адміністративно-правових режимів були об'єктом досліджень таких вітчизняних вчених, як В. Авер'янов, О. Бандурка, А. Басов, Ю. Битяк, А. Васильєв, І. Голосніченко, В. Зуй, С. Ківалов, Т. Коломоєць, М. Корнієнко, А. Комзюк, С. Кузніченко, С. Петков, М. Тищенко та ін. Правовому аналізу окремих аспектів забезпечен-

ня протидії терористичним проявам, передусім біологічному тероризму були присвячені праці таких вчених, як: О. Деміховська, В. Ємельянов, Я. Кондратьєв, В. Ліпкан, Р. Мартынюк, С. Нетесов, Ю. Новохатній, В. Світа, Л. Третьякова, А. Хайтовіч та ін. Однак проблемам дослідження ролі адміністративно-правового режиму зони надзвичайної ситуації як організаційно-правового інструменту протидії біотероризму окремої уваги приділено не було.

Сьогодні в чинному законодавстві України існує ряд положень, що стосуються як загальних заходів протидії біотерористичним проявам (ЗУ «Про боротьбу з тероризмом»; ЗУ «Про основи національної безпеки»; Концепцію боротьби з тероризмом [8], Рішення РНБО «Про біологічну безпеку» від 06.04.2009 р. тощо), так і запровадженню адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації (ЗУ «Про зону надзвичайної екологічної ситуації», «Про правовий режим надзвичайного стану», Розпорядження КМУ «Про встановлення режимів підвищеної готовності та надзвичайної ситуації» від 26.01.2015 р.). Окрім того, існує ряд законів, що регулюють відносини, пов'язані з виникненням надзвичайної екологічної ситуації, до яких можна віднести: ЗУ «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про аварійно-рятувальні служби», «Про правовий режим надзвичайного стану», «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» та інші нормативно-правові акти, які були прийняті відповідно до них.

На практиці запровадження адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації в Україні здійснювалося з метою нейтралізації наслідків катастроф та аварій техногенного характеру. Найбільш сумнозвісною можна вважати катастрофу на Чорнобильській АЕС. З метою реалізації запровадженого режиму та боротьбу з наслідками аварії було прийнято окремий пакет нормативних актів, а саме: «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», «Про загальні засади подальшої експлуатації і зняття з експлуатації Чорнобильської АЕС та перетворення зруйнованого четвертого енергоблоку цієї АЕС на екологічну безпечну систему», «Про статус і соціальний захист громадян, які постражда-

ли внаслідок Чорнобильської катастрофи» тощо. Вищезазначене вказує на те, що адміністративний режим екологічної ситуації передбачає собою запровадження складної системи норм, спрямованих на нейтралізацію наслідків екологічної катастрофи, яка спричинена як об'єктивними так і суб'єктивними чинниками. Вчинення акту біологічного тероризму відноситься до суб'єктивних чинників, хоча штами вірусів, які використовуються у протиправних злочинних цілях, трапляються у природі.

Слід зазначити, що категорії «надзвичайна екологічна ситуація» або «зона надзвичайної екологічної ситуації» відносяться не тільки до екологічної сфери, але і до сфери адміністративного управління. На нашу думку сфера адміністративного управління при застосуванні адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації є визначальною у відносинах протидії біотероризму з огляду на складну сукупність дій. Проте не можна однозначно говорити про відношення вказаної категорії виключно до однієї сфери, хоча сутність державної проблеми полягає в односторонньому підході до подій, пов'язаних з екологічними ситуаціями. В першу чергу, реалізуються загально-соціальні функції держави, а саме запобігання стихійним лихам і екологічним катастрофам, що є наслідком вчинення терористичного акту біологічної спрямованості та ліквідація їх наслідків. Отже, адміністративно-правова складова, в даному випадку, буде первинною та такою, що містить ряд адміністративних заходів.

При встановленні ролі адміністративно-правового режиму через призму визначення його як складової частини життєдіяльності суспільства можна зробити висновок, що вона полягає в забезпеченні функцій держави на управлінському рівні у зоні дії режиму надзвичайної екологічної ситуації, тобто державного регулювання. Функції того чи іншого адміністративно-правового режиму визначаються нормами, які він запроваджує.

Поняття «надзвичайна екологічна ситуація» законодавчо закріплюється в ЗУ «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» [1], а саме, як надзвичайна ситуація, за якої на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому середовищі, що потребують застосування органами державної влади заходів надзвичайного характеру. Безпосередньо поняття «негативні зміни в навколишньому природному середовищі» закон визначає як втрата, виснаження чи знищення окремих природних комплексів та ресурсів унаслідок надмірного забруднення навколишнього природного середовища, руйнівного впливу стихійних сил природи та інших факторів, що обмежують або виключають можливість життєдіяльності людини та провадження господарської діяльності у цих умовах.

В правових колах наразі не існує єдиної думки щодо співвідношення поняття «надзвичайна екологічна ситуація» та «надзвичайна ситуація», більше того, чимало авторів ототожнюють вказані категорії, які визначають як відповідний стан, що є результатом негативного впливу від реалізації будь-якого виду небезпеки на окремому об'єкті економіки, певній території та/або акваторії відбувається порушення нормальних умов життєдіяльності громадян, виникає загроза їх життю та здоров'ю, завдаються збитки майну населення, економіці та довкіллю [2, с. 78].

Інші представники правової науки під поняттям «надзвичайна ситуація» розуміють як обставину, що виникає внаслідок аварій, катастроф, стихійних лих, диверсій або факторів соціально-політичного характеру, при яких спостерігаються різні відхилення явищ та процесів стосовно нормального стану, та негативно впливають на життєзабезпечення, економіку, соціальну сферу та навколишнє природне середовище [3].

Аналізуючи законодавче визначення дефініції «надзвичайна екологічна ситуація», яке відповідно до ЗУ «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» визначається як «надзвичайна ситуація, при якій на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави» [1], слід вказати на бланкетний характер, що не вносить ясності в розуміння вказаної категорії. Так, законодавець обмежується категорією «негативні зміни в навколишньому природному середовищі», що є так званим «збиральним поняттям» та водночас потребує пояснення й деталізації яких саме негативних змін зазнає навколишнє середовище.

Однак, ми вважаємо, що вказані категорії ототожнювати буде неправильно, з огляду на: по-перше, різний зміст вказаних понять; по-друге, диферентне об'єктивне наповнення понять.

Різний зміст понять «надзвичайна ситуація» та «надзвичайна екологічна ситуація» передбачає наявність загальних ознак при визначенні першого поняття, тобто негативний вплив на життєзабезпечення, економіку, соціальну сферу та навколишнє природне середовище, що відбуваються внаслідок аварій, катастроф, стихійних лих, диверсій або факторів соціально-політичного характеру. Надзвичайна екологічна ситуація, на нашу думку, передбачає негативний вплив на природну екосистему, внаслідок природних катаклізмів, антропогенного впливу, в тому числі поширення вірусів та небезпечних для здоров'я штамів, що становить загрозу зміни нормального стану або знищення навколишнього середовища, і безпосередньо шкідливий для нормальної життєдіяльності людини.

За критерієм диферентного об'єктивного наповнення слід зазначити, що категорія «надзви-

чайна ситуація» з огляду на більш загальний та об'ємний характер є ширшою за змістом та включає в себе «надзвичайну екологічну ситуацію». Так визначення при цьому містить «негативний вплив на певній території та/або акваторії, що завдають шкоди довкіллю», що вказує на складову поняття «надзвичайна ситуація».

Слід зазначити, що дефініція «надзвичайна екологічна ситуація» так само як поняття «зона надзвичайної екологічної ситуації» охоплюють не лише екологічну сферу, але і адміністративне управління. Сутність проблеми адміністративного управління полягає в переважно односторонньому підході до подій, що пов'язані з екологічними ситуаціями. Передусім, реалізуються загально-соціальні функції держави, а саме – запобігання стихійним лихам і екологічним катастрофам з однієї сторони, та ліквідація наслідків з іншої. Однак не приділяється достатньої уваги адміністративно-правовій стороні вказаних подій, яка служить підґрунтям для подальших дій. Таку сторону висвітлення подій доречніше буде реалізувати через адміністративно-правовий режим [4, с. 243]. Отже, з огляду на необхідність застосування управлінського впливу для боротьби з наслідками надзвичайної екологічної ситуації адміністративний режим надзвичайної екологічної ситуації слід розглядати як інструмент протидії біологічному тероризму.

Надзвичайні адміністративно-правові режими – це обмежені певними просторово-часовими рамками, специфічні режими правового регулювання, які мають особливий порядок введення, і пов'язані з особливостями управлінської діяльності та наявністю у відповідних суб'єктів їх здійснення особливих повноважень, застосуванням певних обмежень конституційних прав і свобод громадян та покладанням на них додаткових обов'язків, метою яких є відновлення та підтримка належного стану суспільних відносин, забезпечення безпеки суспільства в цілому та окремих громадян при наявності екстраординарних ситуацій соціально-політичного та природно-техногенного характеру [5].

Запровадження адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації, як інструменту протидії біотероризму, дозволяє застосувати ряд заходів, спрямованих на припинення проявів біологічного тероризму, виявлення причетних осіб до вказаного діяння, здійснення щодо них оперативно-слідчих заходів, зупинення поширення біологічної загрози на відповідній території, боротьбу з існуючими наслідками та запобігання поширенню небезпечних штамів та епідемій в майбутньому.

Відповідно до закону зоною надзвичайної екологічної ситуації можна об'являти місцевість, а отже і вводити на її території особливий адміні-

стративно-правовим режим лише за сукупністю умов, якими є:

- суттєве перевищення рівню гранично допустимих норм показників якості навколишнього природного середовища, визначених законодавством;

- спричинення реальної загрози життю та здоров'ю великої кількості людей або заподіяння суттєвої матеріальної шкоди юридичним, фізичним особам чи навколишньому природному середовищу внаслідок надмірного забруднення навколишнього природного середовища, руйнівного впливу стихійних сил природи чи інших факторів;

- негативні зміни, що виникли у навколишньому природному середовищі на значній території, які не вбачається за можливе усунути без застосування надзвичайних заходів зі сторони держави, або ж такі, що значним чином обмежують чи виключають можливість проживання населення і провадження господарської діяльності на відповідній території;

- стрімке підвищення рівня захворюваності серед населення, що є наслідком негативних змін у навколишньому природному середовищі. Зоною надзвичайної екологічної ситуації може оголошуватися відповідна територія держави [1]. Це відбувається шляхом видання Указу Президента України, затвердженим Верховною Радою України за пропозицією Ради національної безпеки і оборони України або за поданням Кабінету Міністрів України.

З зазначених положень випливає вторинність запровадження на окремій території держави адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації в питанні протидії проявам біологічного тероризму. Закон говорить про визначення певного регіону зоною надзвичайної екологічної ситуації за наявності настання певних умов, які, на нашу думку, є швидше наслідком вчинення біотерористичного акту, коли відповідні штами вірусів вже набули певного поширення і спричиняють несприятливі для життя та здоров'я людей наслідки. Тому, в даному випадку, запровадження адміністративно-правового режиму спрямовано більше на боротьбу з наслідками вже вчиненого злочинного діяння, аніж щодо реальної боротьби та протидії реалізації самого злочину. Запровадження режиму не сприяє таким важливим напрямкам боротьби з біотероризмом як запобігання, попередження та профілактика самого явища біотероризму. Очевидним є факт того, що припинити вчинення будь-якого протиправного діяння є більш ефективніше та результативніше, ніж боротися з його наслідками. Хоча, водночас буде не правильним применшувати роль адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації з огляду на масштаби загроз, які він нейтралізує, запроваджуючи додаткові

фінансові та інші матеріальні ресурси, з метою нормалізації екологічного стану та відшкодування завданих збитків, введення спеціального режиму постачання продукції для потреб суспільства та держави, реалізації комплексних та цільових програм громадських робіт тощо. Адже головною метою здійснення взаємодії органів публічної адміністрації під час загрози виникнення або дії режиму зони надзвичайної екологічної ситуації вважається ефективно та швидко реагування на ситуацію, за якої існує ймовірність спричинення реальної загрози життю та здоров'ю великої кількості людей, стрімкого підвищення рівня захворюваності серед населення внаслідок надмірного забруднення навколишнього природного середовища, руйнівного впливу стихійних сил природи чи інших факторів, а також самі негативні зміни, що виникли у навколишньому природному середовищі на значній території, які не вбачається за можливе усунути без застосування надзвичайних заходів зі сторони держави.

Отже, проведене нами дослідження дає підстави зробити наступні **висновки**, зокрема: визначено, що категорія «надзвичайна екологічна ситуація» або «зона надзвичайної екологічної ситуації» відносяться не тільки до екологічної сфери, але і до сфери адміністративного управління. При чому з огляду на складну сукупність дій, спрямованих на реалізацію загально-соціальних функцій держави, та в рамках реалізації національної безпеки держави й протидії біотероризму складова адміністративного управління, в даному випадку, буде первинною по відношенню до екологічної. Здійснено спростування теоретичних положень щодо ототожнення категорій «надзвичайна ситуація» та «надзвичайна екологічна ситуація» згідно критеріїв: -різного змісту вказаних понять; -диферентного об'єктного наповнення понять.

Запровадження адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації, як інструменту протидії біотероризму, дозволяє застосувати ряд заходів, спрямованих на припинення проявів біологічного тероризму, виявлення причетних осіб до вказаного діяння, здійснення щодо них оперативно-слідчих заходів, зупинення поширення біологічної загрози на відповідній території, боротьбу з існуючими наслідками та запобігання поширенню небезпечних штамів та епідемій в майбутньому.

Попри широкий ряд заходів, націлених на припинення проявів біологічного тероризму, що дозволяє здійснити запровадження режиму надзвичайної екологічної ситуації, все ж відмічаємо його вторинність, з огляду на введення за наявності відповідних умов, які є більше наслідком вчинення біотерористичного акту, коли відповідні штами вірусів вже набули певного поширення і спричиняють несприятливі для життя та здоров'я

людей наслідки. Тобто, запровадження адміністративно-правового режиму, в даному випадку, спрямовано швидше на боротьбу з наслідками вже вчиненого злочинного діяння, аніж щодо реальної боротьби та протидії реалізації самого злочину. Первинну роль, на нашу думку, відіграють заходи, спрямовані на запобігання, попередження та профілактики явища біотероризму.

Література

1. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13 липня 2000 року. № 1908-III / Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2000. № 42. Ст. 348.
2. Природные и техногенные чрезвычайные ситуации: опасность, угрозы, риски [Текст] / В.А. Акимов, В.Д. Новиков, Н.Н. Радаев. М.: Деловой экспресс, 2001. 344 с.
3. Эколого-социальные и медико-биологические аспекты чрезвычайных ситуаций [Текст] / Ершов А. А., Новиков В.Н., Гринин А.С., Черняев С.И. Калуга: Изд-во Н. Бочкаревой, 2001. 260 с.
4. Бірюкова Н. М. Передумови становлення режиму зони надзвичайної екологічної ситуації в Україні. Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского Серия «Юридические науки». Том 23 (62). № 2. 2010 г. С. 239–245.
5. Магда С.О. Забезпечення прав, свобод та реалізації обов'язків громадян в умовах надзвичайних адміністративно-правових режимів. Автореф. дис. на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Харків. 2008. 22 с.

Анотація

Кравчук М. Ю. Роль адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації як організаційно-правового інструменту протидії біотероризму. – Стаття.

В даній статті було досліджено роль запровадження адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації як організаційно-правового інструменту протидії біотероризму. З'ясовано, що сьогодні в чинному законодавстві України існує ряд положень, які стосуються як загальних заходів протидії біотерористичним проявам, так і запровадження адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації. Встановлено, що на практиці запровадження адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації в Україні здійснювалося з метою нейтралізації наслідків катастроф та аварій техногенного характеру. Найбільш сумнівною можна вважати катастрофу на Чорнобильській АЕС. З метою реалізації запровадженого режиму та боротьбу з наслідками аварії було прийнято окремий пакет нормативних актів. Визначено, що адміністративний режим екологічної ситуації передбачає собою запровадження складної системи норм, спрямованих на нейтралізацію наслідків екологічної катастрофи, яка спричинена як об'єктивними так і суб'єктивними чинниками. Вчинення акту біологічного тероризму відноситься до суб'єктивних чинників, хоча штами вірусів, які використовуються у протиправних злочинних цілях, трапляються у природі. При встановленні ролі адміністративно-правового режиму через призму визначення його як складової частини життєдіяльності суспільства, стає зрозуміло, що вона полягає в за-

безпеченні функцій держави на управлінському рівні у зоні дії режиму надзвичайної екологічної ситуації, тобто державного регулювання. Функції того чи іншого адміністративно-правового режиму визначаються нормами, які він запроваджує. Було зроблено висновки про вторинність значення адміністративно-правового режиму щодо протидії біологічному тероризму, адже його запровадження вже є наслідком вчинення біотерористичного акту, коли відповідні штами вірусів набули певного поширення і спричиняють несприятливі для життя та здоров'я людей наслідки, тобто спрямований на боротьбу з наслідками вже вчиненого злочинного діяння, аніж щодо реальної боротьби та протидії вчиненню самого злочину. Первинну роль, щодо протидії проявам біологічного тероризму відіграють заходи запобігання, попередження та профілактики вказаного явища. Окрім того, здійснено розмежування категорій «надзвичайна ситуація» та «надзвичайна екологічна ситуація», за критеріями: різного змісту; диферентного об'єктного наповнення.

Ключові слова: адміністративно-правовий режим, адміністративно-правовий режим надзвичайної екологічної ситуації, біотероризм, зона надзвичайної екологічної ситуації, протидія біотероризму.

Аннотація

Кравчук М. Ю. Роль адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації як організаційно-правового інструмента протидії біотероризму. – Стаття.

В даній статті були досліджені роль введення адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації як організаційно-правового інструмента протидії біотероризму. Виявлено, що сьогодні в діючому законодавстві України існують ряд положень, що стосуються як загальних заходів протидії біотерористичним проявам, так і впровадженню адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації. Установлено, що на практиці введення адміністративно-правового режиму надзвичайної екологічної ситуації в Україні здійснюється з метою нейтралізації наслідків катастроф та аварій техногенного характеру. Найбільш печально можна вважати катастрофу на Чорнобильській АЕС. З метою реалізації введеного режиму і боротьбу з наслідками аварії було прийнято окремий пакет нормативних актів. Визначено, що адміністративний режим екологічної ситуації передбачає собою введення складної системи норм, спрямованих на нейтралізацію наслідків екологічної катастрофи, викликані як об'єктивними так і суб'єктивними факторами. Совершення акту біологічного тероризму стосується до суб'єктивних факторів, хоча штами вірусів, які використовуються в протиправних злочинних цілях, зустрічаються в природі. При встановленні ролі адміністративно-правового режиму через призму визначення його як складової частини життєдіяльності суспільства, стає зрозуміло, що вона полягає в забезпеченні функцій держави на управлінському рівні в зоні дії режиму надзвичайної екологічної ситуації, тобто державного регулювання. Функції того чи іншого адміністративно-правового режиму визначаються нормами, які він запроваджує. Було зроблено висновки про вторинність значення адміністративно-правового режиму щодо протидії біологічному тероризму, адже його запровадження вже є наслідком вчинення біотерористичного акту, коли відповідні штами вірусів набули певного поширення і спричиняють несприятливі для життя та здоров'я людей наслідки, тобто спрямований на боротьбу з наслідками вже вчиненого злочинного діяння, аніж щодо реальної боротьби та протидії вчиненню самого злочину. Первинну роль, щодо протидії проявам біологічного тероризму відіграють заходи запобігання, попередження та профілактики вказаного явища. Окрім того, здійснено розмежування категорій «надзвичайна ситуація» та «надзвичайна екологічна ситуація», за критеріями: різного змісту; диферентного об'єктного наповнення.

и здоровья людей последствия, то есть направленный на борьбу с последствиями уже совершенного преступного деяния, чем о реальной борьбы и противодействия совершению самого преступления. Первостепенную роль, по противодействию проявлениям биологического терроризма играют меры предупреждения, предотвращения и профилактики указанного явления. Кроме того, осуществлено разграничение категорий «чрезвычайная ситуация» и «чрезвычайная экологическая ситуация», по критериям: разному содержанию; дифферентного объектного наполнения.

Ключевые слова: административно-правовой режим чрезвычайной экологической ситуации, административно-правовой режим, биотерроризм, зона чрезвычайной экологической ситуации, противодействие биотерроризма.

Summary

Kravchuk M. Yu. The role of the administrative and legal regime of the emergency ecological situation as an organizational and legal instrument of bioterrorism against. – Article.

In this article, the role of introducing the administrative and legal regime of emergency ecological situation as an organizational and legal tool for counteracting bioterrorism was explored. It is revealed that today there are a number of provisions in the current legislation of Ukraine concerning both general measures to counter bioterrorist manifestations and introduction of administrative and legal regime of emergency environmental situation. It is established that in practice the introduction of administrative and legal regime of emergency environmental situation in Ukraine was carried out in order to neutralize the consequences of catastrophes and accidents of anthropogenic nature. The most notorious can be considered a Chernobyl disaster. In order to implement the introduced regime and to combat the consequences of the accident, a separate package of regulations was adopted. It is determined that the administrative regime of the environmental situation involves the introduction of a complex system of rules aimed at neutralizing the consequences of an environmental catastrophe, which is caused by both objective and subjective factors. The act of biological terrorism is subjective, although the strains of viruses used for illegal criminal purposes occur naturally. When establishing the role of the administrative-legal regime through the prism of defining it as an integral part of the life of society, it becomes clear that it is to ensure the functions of the state at the administrative level in the area of emergency environmental regime, ie state regulation. The functions of an administrative and legal regime are determined by the rules it imposes. It was concluded that the importance of the administrative-legal regime for combating biological terrorism was secondary, since its introduction is already a consequence of committing a bioterrorist act, when the relevant strains of viruses have become widespread and cause adverse effects on people's lives and health, ie aimed at combating them. of the crime already committed, but not of the actual struggle and counteraction to the crime itself. The primary role in counteracting the manifestation of biological terrorism is played by measures to prevent, prevent and prevent this phenomenon. In addition, a distinction was made between the categories of "emergency" and "environmental emergency" according to the following criteria: different content; different object filling.

Key words: administrative-legal regime, administrative-legal regime of emergency ecological situation, bioterrorism, counteraction of bioterrorism, zone of emergency ecological situation.